

EUROPSKI ZELENI PLAN

OSTVARIVANJE
NAŠIH CILJEVA

SADRŽAJ

03

Klimatski neutralna
Europska unija do
2050.

06

Plan za
preobrazbu naših
gospodarstava
i društva

10

Održiv prijevoz
za sve

13

Predvodnici treće
industrijske
revolucije

16

Čišći energetski
sustav

18

Obnova zgrada
za zeleniji način
života

21

Djelovanje u skladu
s **prirodom** radi
zaštite našeg
planeta i zdravlja

24

Poticanje globalnog
djelovanja
u području klime

**KLIMATSKI
NEUTRALNA
EUROPSKA UNIJA
DO 2050.**

Ključno desetljeće već je počelo.

Europa kao prvi klimatski neutralan kontinent: to je cilj koji želimo ostvariti.

Prva važna etapa na tom ambicioznom putu bit će **smanjenje emisija za 55 % do 2030.** Desetljeće u koje smo zakoračili bit će presudno.

Evo kako ćemo na najbolji mogući način iskoristiti godine koje su pred nama:

**prosinac
2019.**

Komisija predstavlja europski zeleni plan kojim se obvezuje na postizanje klimatske neutralnosti do 2050.

**ožujak
2020.**

Komisija predlaže europski propis o klimi kako bi se cilj klimatske neutralnosti do 2050. uvrstio u obvezujuće zakonodavstvo.

**rujan
2020.**

55%

Komisija predlaže novi cilj kojim bi se neto emisije EU-a smanjile za barem 55 % do 2030. i uključivanje tog cilja u europski propis o klimi.

**prosinac
2020.**

Čelnici država članica EU-a podržavaju cilj smanjenja neto emisija od barem 55 % do 2030. koji je predložila Komisija

**travanj
2021.**

Europski parlament i države članice postižu politički dogovor o europskom propisu o klimi.

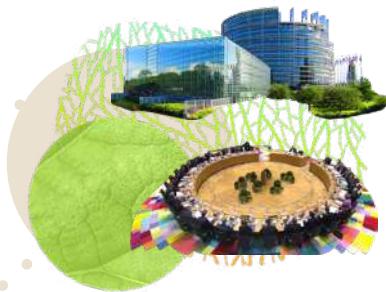
**lipanj
2021.**

**srpanj
2021.**

Komisija predstavlja paket prijedloga za preobrazbu gospodarstva kako bismo postigli klimatske ciljeve za 2030.

Europski parlament i države članice trebaju pregovarati o paketu zakonodavnih prijedloga za postizanje klimatskih ciljeva za 2030. i donijeti ga.

2030.

EU bi trebao smanjiti emisije za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990.

2050.

EU bi trebao postati klimatski neutralan

PLAN ZA PREOBRAZBU **NAŠIH** **GOSPODARSTAVA** **I DRUŠTVA**

Klimatske promjene najveći su izazov našeg doba, koji nam ujedno pruža priliku da osmislimo nov gospodarski model.

Nalazimo se na **prijelomnoj točki u borbi protiv klimatskih promjena**. Mi smo zadnja generacija koja može nešto učiniti prije nego što bude prekasno. O nama ovisi hoćemo li zadržati globalno zagrijavanje na manje od 2 °C, sačuvati egzistenciju, zaustaviti izumiranje biljnih i životinjskih vrsta i očuvati planet za buduće naraštaje.

EUROPSKA UNIJA PREDVODI GLOBALNU BORBU PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

Europska unija vodi vlastitim primjerom. U europskom zelenom planu, donesenom u prosincu 2019., nalaze se smjernice za zelenu preobrazbu.

Svih se 27 država članica EU-a obvezalo dati svoj doprinos **preobrazbi Europe u prvi klimatski neutralan kontinent do 2050.** Radi postizanja tog cilja obvezale su se da će do 2030. smanjiti emisije za barem 55 % u odnosu na razine iz 1990.

To su pravne obveze koje su utvrđene u prvom europskom propisu o klimi. **Njima se pružaju nove prilike za inovacije, ulaganja i otvaranje radnih mjestra.**

Tom će se preobrazbom:

PRILAGODBA SVIH GOSPODARSKIH SEKTORA RADI OSTVARIVANJA KLIMATSKOG CILJA ZA 2030.

Cilj je ovog paketa zakonodavnih prijedloga **prilagoditi sve sektore gospodarstva EU-a kako bismo mogli odgovoriti na taj izazov**. Njime EU čini prve korake na putu ka postizanju svojih klimatskih ciljeva do 2030. na **pravedan i troškovno učinkovit način uz očuvanje konkurentnosti**.

PRAVEDNA, KONKURENTNA I ZELENA TRANZICIJA

Cilj je osigurati da **u tranziciji koja nam predstoji svima bude pružena jednaka prilika**. Stoga se predlažu načini kako **pomoći ranjivim građanima rješavanjem pitanja nejednakosti i energetskog siromaštva**.

Time se osiguravaju **ravnopravni uvjeti za europska poduzeća** i jača njihova konkurentnost.

Cilj je što prije **ostvariti koristi za građane na najpravedniji mogući način** te stvoriti **radna mjesa budućnosti**, zaštititi najranjivije i povećati konkurentnost naših poduzeća.

U prijedlozima se predviđa:

veće korištenje energije iz obnovljivih izvora

prodaja čistih novih automobila i čišća goriva za automobile, zrakoplove i brodove koji su već na tržištu

proširenje sustava određivanja cijena ugljika u Europi na više sektora

ciljevi u pogledu uštede energije

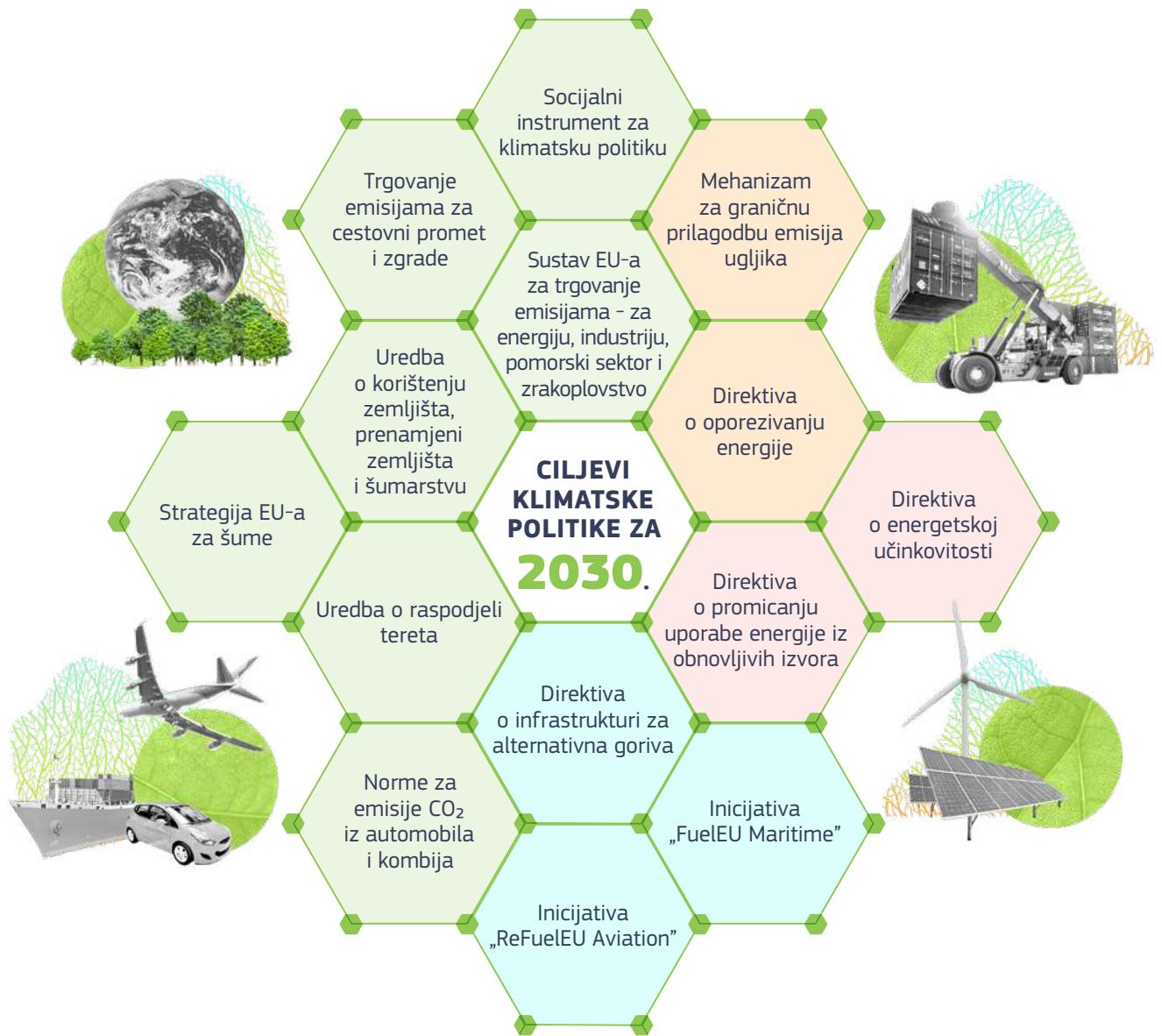

oporezivanje izvora energije u skladu s klimatskim ciljevima

pomoći ranjivim građanima kako bismo ih zaštitili od dodatnih troškova tijekom tranzicije

ZAKONODAVNIM PRIJEDLOZIMA PRUŽIT ĆE SE POTREBNI INSTRUMENTI ZA KORJENITU I PRAVEDNU PREOBRAZBU GOSPODARSTVA EU-A, KAKO JE PREDVIĐENO U EUOPSKOM ZELENOM PLANU

ODRŽIV PRIJEVOZ ZA SVE

Cilj je prelaska na zeleniju mobilnost ponuditi čist, dostupan i cjenovno pristupačan prijevoz čak i u najudaljenijim područjima.

Želimo li postići klimatske ciljeve, **moramo težiti nultim emisijama iz prometa**. Za postizanje klimatske neutralnosti emisije iz prometa moramo smanjiti za 90 % do 2050.

ČIŠĆI AUTOMOBILI, ČIŠĆI ZRAK

Europska komisija predlaže **ambicioznije ciljeve za smanjenje emisija CO₂ iz novih automobila i kombija**.

Emisije iz automobila trebalo bi smanjiti za 55 % do 2030., a novi automobili trebali bi imati nulte emisije do 2035. Za kombije se predlaže cilj smanjenja emisija od 50 % do 2030. i nulte emisije do 2035.

Komisija isto tako potiče jačanje tržišta za vozila s nultim i niskim emisijama. Konkretno, nastoji građanima osigurati potrebnu infrastrukturu za punjenje tih vozila za kraće i dulje vožnje.

Predlaže **ciljeve za infrastrukturu za alternativna goriva**, primjerice za punjenje električnom energijom i vodikom.

Riječ je o ključnim elementima za širu upotrebu čišćih vozila.

Uz to, **cestovni promet bit će od 2026. uključen u sustav trgovanja emisijama, čime će se odrediti cijena onečišćenja**, potaknuti korištenje čišćih goriva i ulaganja u čiste tehnologije.

Do 2035. naši bi novi automobili trebali imati

NULTE EMISIJE CO₂.

Muškarac priključuje svoj električni automobil na javnu točku za punjenje vozila iz mreže u Amsterdamu u Nizozemskoj.

POTICANJE ODRŽIVOG ZRAKOPLOVSTVA I ZRAKOPLOVSTVO KOJE PLAĆA NAKNADE ZA SVOJ KLIMATSKI OTISAK

Komisija predlaže da se **cijene ugljika određuju i za sektor zrakoplovstva, koji je dosad bio izuzet.**

Predlaže i **promicanje održivih zrakoplovnih goriva**, pri čemu bi svi zrakoplovi koji polijeću iz zračnih luka u EU-u morali primati održiva mješovita goriva.

Komisija će isto tako **od većih zračnih luka zahtijevati da osiguraju mogućnost napajanja zrakoplova električnom energijom.**

NOVA PRAVILA ZA EMISIJE IZ BRODOVA

Komisija predlaže da se **sustav za određivanje cijena ugljika proširi na pomorski sektor**. Time će se **potaknuti uporaba održivih goriva za sve brodove** koji isplovljavaju iz luka EU-a ili uplovljavaju u njih. Brodovi koji se ne budu pridržavali tih ograničenja morat će platiti novčanu kaznu.

Osim toga, Komisija će odrediti **ciljeve za veće luke koje će opskrbljivati brodove električnom energijom s kopna i tako smanjiti korištenje goriva koja zagađuju i smanjuju lokalnu kvalitetu zraka.**

Hydroville je prvo certificirano putničko plovilo koje upotrebljava vodik za pogon dizelskog motora (Antwerpen, Belgija).

PREDVODNICI TREĆE INDUSTRIJSKE REVOLUCIJE

Zelena tranzicija predstavlja veliku priliku za europsku industriju da stvori tržišta za čiste tehnologije i proizvode.

Prijedlozima se osigurava da naša **industrija može predvoditi tu tranziciju** i daje joj se potrebna sigurnost za **poticanje ulaganja i inovacija**.

Ojačat ćemo sustav za određivanje cijena ugljika u industriji. Dodatni prihodi iz tog sustava prelit će se u inovacije, uključujući i putem izmijenjenog Inovacijskog fonda.

Ti će prijedlozi utjecati na cijele vrijednosne lance u sektorima kao što su promet i energetika te gradnja i inovacije, čime će se doprinijeti **stvaranju održivih, lokalnih i dobro plaćenih radnih mesta u cijeloj Europi**.

Ulaganja u niskougljično gospodarstvo potaknut će zeleni oporavak nakon krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19.

Do 2030.

moglo bi se OBNOVITI

u građevinarstvu bi se moglo otvoriti

35

MILIJUNA zgrada

160 000

DODATNIH
ZELENIH RADNIH
MJESTA

Očekuje se da će se zahvaljujući elektrifikaciji gospodarstva i većem korištenju energije iz obnovljivih izvora **povećati stopa zaposlenosti u tim sektorima**.

Povećanje energetske učinkovitosti zgrada dovest će do otvaranja novih radnih mesta u građevinarstvu i veće potražnje za lokalnim radnicima.

Prijedlozima se olakšava rast prodaje čistih novih vozila i čišćih goriva, čime se stvaraju **velike poslovne prilike za europsku automobilsku industriju**.

U Evropi je 2020. registrirano

1

MILIJUN novih električnih vozila, što je trostruko više nego 2019.

Očekuje se da će do 2030. na europskim cestama biti

30

MILIJUNA vozila s nultim emisijama.

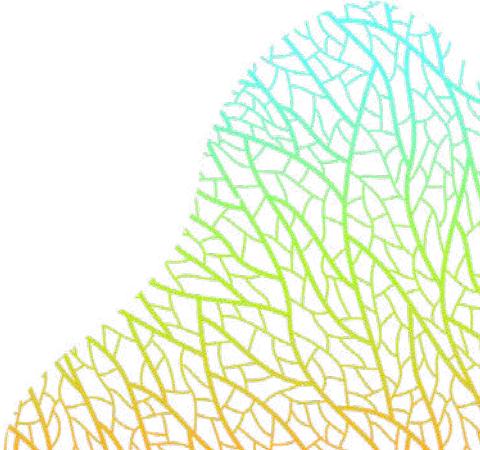
Želimo zadržati svoje klimatske ciljeve tako što ćemo izbjegći da naporu naše industrije u smanjenju emisija budu ugroženi nepoštenim inozemnim tržišnim natjecanjem.

Komisija predlaže mehanizam kojim bi se osiguralo da **poduzeća koja uvoze u EU**, čak ako su i iz zemalja s manje strogim klimatskim pravilima, **moraju platiti i cijenu ugljika**.

To je **ključno za uspjeh naših zalaganja u području klime** jer će se tako spriječiti da se emisije stakleničkih plinova jednostavno preusmjeravaju drugdje, zbog čega mjere koje poduzima EU ne bi imale smisla.

Kontejnerski brod u Hamburškoj luci u Njemačkoj

ČIŠĆI

ENERGETSKI

SUSTAV

Za smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. potrebni su veći udjeli energije iz obnovljivih izvora i veća energetska učinkovitost.

Komisija predlaže **povećanje obvezujućeg cilja ostvarivanja udjela energije iz obnovljivih izvora u kombinaciji izvora energije EU-a na 40 %**. Osim toga, okvirni nacionalni doprinosi pokazat će kako bi svaka država članica trebala pridonijeti postizanju tog cilja. Prijedlozima se promiče određivanje dodatnih ciljeva za obnovljiva goriva kao što je vodik u industriji i prometu.

Osim toga, **smanjenje potrošnje energije ključno** je za smanjenje emisija i troškova energije za potrošače i industriju. Komisija predlaže **povećanje obvezujućih ciljeva uštede energije** na razini EU-a, koji bi trebali postati obvezujući, kako bi se do 2030. postiglo sveukupno smanjenje od 36 %. Mjere država članica temeljiti će se na okvirnim nacionalnim ciljevima.

Novi cilj u području
**ENERGIJE IZ
OBNOVLJIVIH IZVORA**
za 2030.

Novi cilj u području
**ENERGETSKE
UČINKOVITOSTI**
za 2030.

36%

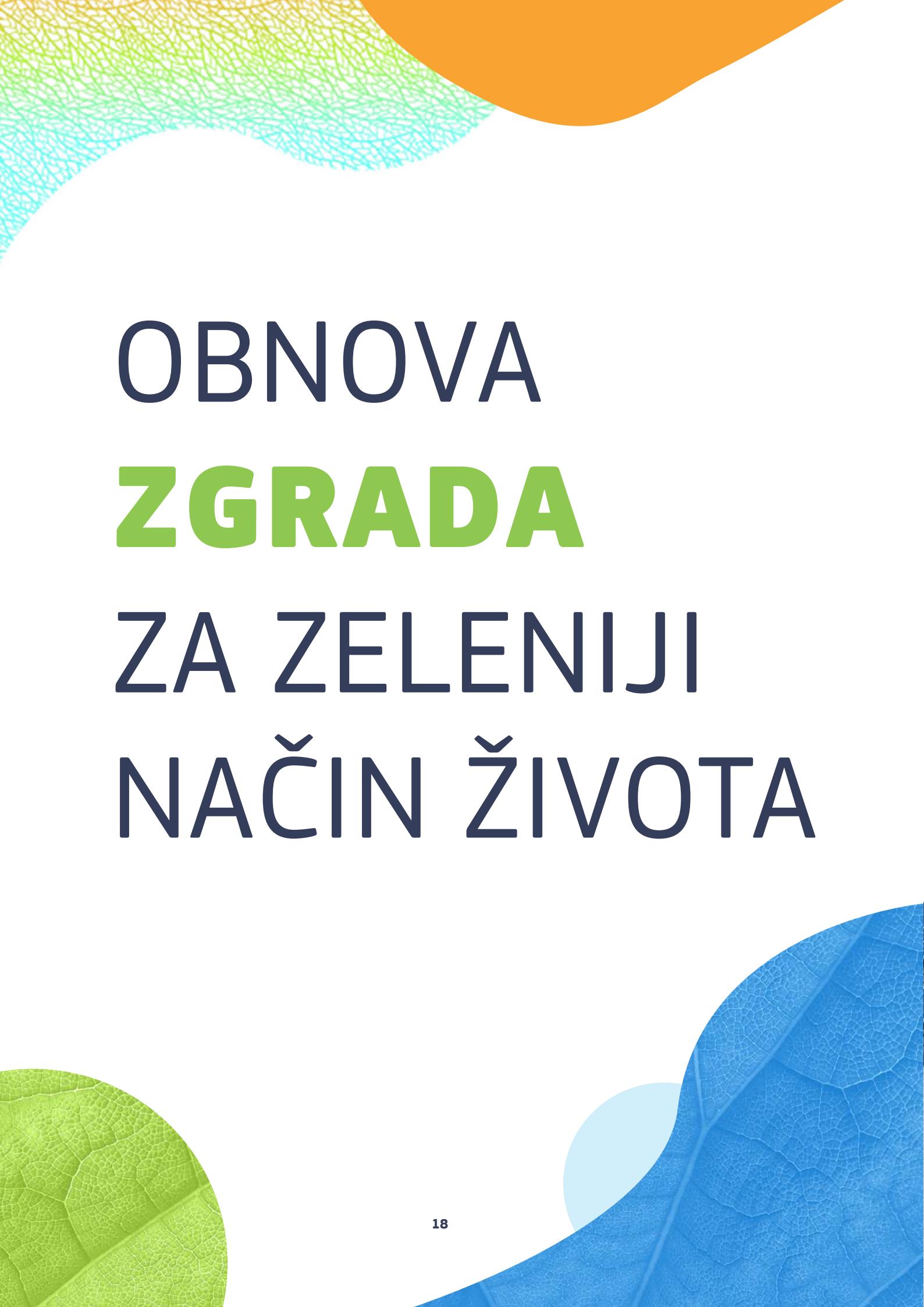
Zelenu tranziciju treba poduprijeti i porezni sustav za energente davanjem odgovarajućih poticaja.

Komisija predlaže usklađivanje minimalnih poreznih stopa za grijanje i promet s našim klimatskim ciljevima, uz istodobno **ublažavanje socijalnog učinka i podupiranje ranjivih građana**.

Predlaže i ukidanje izuzeća i sniženih stopa kojima se potiče uporaba fosilnih goriva, primjerice u zračnom i pomorskom sektoru.

Valovi kod vjetroelektrane u luci Boulogne-sur-mer na obali La Manchea u Francuskoj.

OBNOVA **ZGRADA** ZA ZELENIJI NAČIN ŽIVOTA

Zgrade su odgovorne za:

40%

potrošnje
energije
u EU-u

36%

emisija
stakleničkih
plinova povezanih
s energetikom

Obnovom domova i zgrada uštedjet ćemo energiju, zaštiti se od ekstremne vrućine ili hladnoće i suzbiti energetsko siromaštvo.

Obnova je ključna za smanjenje potrošnje energije zgrada, smanjenje emisija uporabom obnovljivih izvora energije i smanjenje troškova električne energije. Osim toga, **zahvaljujući obnovi otvaraju se radna mjesta i postiže gospodarski rast.**

SOCIJALNI INSTRUMENT ZA KLIMATSKU POLITIKU

Novim socijalnim instrumentom za klimatsku politiku podupirat će se građani EU-a koji su najviše pogodeni ili im prijeti rizik od siromaštva u području energije ili mobilnosti. Taj će fond pomoći u smanjenju troškova za one koji su najizloženiji promjenama kako bi se osiguralo da **tranzicija bude pravedna i da nitko ne bude zapostavljen.**

Osigurat će se financiranje u iznosu od 72,2 milijarde EUR u razdoblju od sedam godina za obnovu zgrada, pristup mobilnosti s nultim i niskim emisijama, pa čak i za potporu dohotku.

Osim domova koje unajmljujemo ili posjedujemo, javne zgrade kojima se koristimo – od škola i bolnica do gradskih vijećnica i sportskih centara – također se moraju obnoviti radi veće uporabe energije iz obnovljivih izvora i bolje energetske učinkovitosti.

Solarne ploče
na novoj kući
u Beerselu
u Belgiji.

KOMISIJA PREDLAŽE SLJEDEĆE:

3%

Obvezati države članice da **SVAKE GODINE** obnove **NAJMANJE**

ukupne površine **SVIH JAVNIH ZGRADA**

Odrediti referentnu vrijednost od

49%

ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA u zgradama do 2030.

Obvezati države članice da svake godine povećaju uporabu energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju za

+1,1

POSTOTNI BOD
do 2030.

DJELOVANJE
U SKLADU
S PRIRODOM
RADI ZAŠTITE
NAŠEG PLANETA
I ZDRAVLJA

Priroda nam je važan saveznik u borbi protiv klimatskih promjena.

Ona regulira klimu, apsorbira i pohranjuje ugljik te osigurava vrijedne obnovljive izvore za biogospodarstvo. **Obnova prirode i omogućavanje ponovnog procvata bioraznolikosti brzo je i jeftino rješenje za apsorpciju i skladištenje ugljika.**

Komisija stoga predlaže **obnovu europskih šuma, tala, močvarnih zemljišta i tresetišta**. Time će se povećati apsorpcija ugljikova dioksida i otpornost našeg okoliša na klimatske promjene.

Kružnim i održivim upravljanjem **tim resursima poboljšat će se naši životni uvjeti**, održati zdrav okoliš, otvoriti kvalitetna radna mjesta i osigurati održivi izvori energije.

NOVI CILJEVI ZA POVEĆANJE NAŠEG PRIRODNOG PONORA UGLJIKA

Komisija je donijela plan sadnje tri milijarde stabala do 2030.

Više stabala stvara veći kapacitet za apsorpciju onečišćenja ugljikovim dioksidom i bogatiju biološku raznolikost. Međutim, naše su šume pod sve većim pritiskom zbog klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti i rasta biogospodarstva. U okviru Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. prepoznata je iznimna važnost šuma, pa će se u EU-u pridonijeti znatnom povećanju količine i kvalitete šumskih područja.

Održiva bioenergija ključan je dio kombinacije izvora energije EU-a.

Uz druge obnovljive izvore, bioenergija (koja se dobiva pretvaranjem biomase kao što su poljoprivredni nusproizvodi, otpad ili alge) pridonosi **postupnom smanjenju uporabe fosilnih goriva** i dekarbonizaciji gospodarstva EU-a. Međutim, mora se upotrebljavati na održiv način. Komisija predlaže nove stroge kriterije za izbjegavanje neodržive sječe šuma i **zaštitu područja velike biološke raznolikosti**.

KASKADA BIOMASE

Muškarac obnavlja močvarno zemljište na cretovima kod Malog Bora u Češkoj.

POTICANJE GLOBALNOG DJELOVANJA U PODRUČJU KLIME

Globalnu prijetnju klimatskih promjena možemo ukloniti samo suradnjom s međunarodnim partnerima.

Pozitivan je primjer europski zeleni plan, koji je potaknuo glavne međunarodne partnere da odrede rok do kojeg će postati klimatski neutralni. Sada **opet možemo biti primjer drugima** i s pomoću detaljnog plana postići te ciljeve.

Vodeća uloga u globalnoj klimatskoj politici donosi prednosti našim poduzećima. Ulaganjem u tehnologije energije iz obnovljivih izvora razvijamo stručno znanje i proizvode koji su potrebni i ostatku svijeta. Zahvaljujući zelenoj tranziciji u području prometa osnovat ćemo vodeća svjetska poduzeća koja će biti na usluzi sve većem globalnom tržištu.

Osim toga, pridonosimo povećanju globalnih ambicija u borbi protiv klimatskih promjena. Suradnjom s međunarodnim partnerima **zajedno ćemo smanjiti emisije** u pomorskom i zračnom prometu u cijelom svijetu.

EU će te prijedloge i ideje podijeliti sa svojim međunarodnim partnerima na sljedećem sastanku Konferencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP26), koji će se održati u studenome u Glasgowu. Zahvaljujući našem iskustvu u klimatskoj politici, vodećem položaju u industriji, klimatskoj diplomaciji i financiranju borbe protiv klimatskih promjena Europska unija **znatno podupire globalnu borbu protiv klimatskih promjena**.

30 %
sredstava iz EU-ova Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju namijenjeno je potpori klimatskim ciljevima.

Više od trećine
javnog financiranja borbe protiv klimatskih promjena u svijetu potječe iz EU-a i njegovih država članica.

Šefovi država i vlada na konferenciji UN-a o klimatskim promjenama (COP25) 2019. u Madridu u Španjolskoj

Luksemburg: Ured za publikacije Evropske unije, 2021.

© Evropska unija, 2021.

Politika ponovne uporabe dokumenata Evropske komisije uređena je Odlukom Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.). Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena pod uvjetom da se navedu odgovarajući podaci o autorstvu i naznače sve izmjene.

Sve slike © Evropska unija, osim ako je drukčije naznačeno.

Izvori slika:

Naslovnica: Zgrada „Bosco Verticale” u Milanu u Italiji: Freepik.com; Solarne ploče: Unsplash; Šuma: Freepik.com; Tvornica: Freepik.com;
Stranica 2. – Zemlja: Pixabay; Solarna ploča: Unsplash; Zgrada: Sjeveroistočna i sjeverozapadna strana mlinu / © J. Skokan M. Túma; Mlada biljka: Freepik.com
Stranica 5. – Europski parlament u Strasbourg: Pixabay
Stranica 7. – Električni automobil: ©AdobeStock; Vjetroelektrana: Thomas Galler. Unsplash; Trkačica: ©AdobeStock
Stranica 8. – Solarne ploče: Freepik.com; Električni automobil na punjenju: Freepik.com
Stranica 14. – Građevinski radnik: ©AdobeStock
Stranica 15. – Punionica i električni automobil: ©AdobeStock; Softverski inženjer: Wikimedia Commons
Stranica 19. – Radnik postavlja ventilaciju: ©Stock
Stranica 20. – Javna zgrada: ©AdobeStock
Stranica 22. – Šuma: ©AdobeStock
Stranica 23. – Kaskada biomase: Slike 1., 2., 4. i 6.: Unsplash.com; Slika 5.: Wikimedia Commons